Eiropas Komisija

Divējādas kvalitātes pārtikas produkti: jaunas vadlīnijas ES dalībvalstīm

Faktu lapa | 2017. gada 26. septembrī

Věra Jourová
Komisāre. Tieslietas, patērētāji un dzimumu līdztiesība

Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts

Komisijas šodien pieņemto vadlīniju mērķis ir palīdzēt valstu iestādēm labāk izmantot spēkā esošos ES pārtikas un patērētāju tiesību aizsardzības jomu tiesību aktus nolūkā konstatēt un novērst nepamatotus divējādus standartus.

"Nav pareizi, ka dažiem cilvēkiem tiek pārdota zemākas kvalitātes pārtika, nekā citās valstīs, neraugoties uz to, ka iepakojums un zīmols ir identiski. Mums tagad ir jānodrošina, ka valstu iestādes spēj pārtraukt jebkādu nelikumīgu praksi, lai kur tā pastāvētu. Eiropā nedrīkst būt otrās šķiras patērētāju."

Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers, runa par stāvokli Savienībā, 2017. gada 13. septembris

"Divu dažādu produktu noformēšana viena zīmola iepakojumā ir maldinoša un negodīga pret patērētājiem. Mēs strādājam, lai izbeigtu šādu praksi, kas ir aizliegta saskaņā ar ES tiesību aktiem. Mēs vēlamies, lai pret visiem patērētājiem visā ES pastāvētu vienlīdzīga attieksme."

Tieslietu, patērētāju un dzimumu līdztiesības komisāre Vera Jourova

Problēmas būtība

Patērētāji vairākās ES valstīs ir sūdzējušies, ka dažu produktu kvalitāte viņu valstī ir zemāka salīdzinājumā ar tā paša ražotāja produktiem, kas ar to pašu zīmolu tiek tirgoti pāri robežai.

Jautājums ir saistīts ar pārtiku, kas tiek tirgota ar vienu un to pašu zīmolu un iepakojumu vairākās ES dalībvalstīs, bet kuras sastāvā ir atšķirības, kas, visticamāk, ir būtiskas, patērētājam pieņemot lēmumu iegādāties produktu. Galvenais jautājums patērētājam ir: "Vai es joprojām būtu iegādājies šo produktu, ja zinātu, ka tas ievērojami atšķiras salīdzinājumā ar tādu pašu produktu, ko nogaršoju citā dalībvalstī?"

Ja atbilde ir "nē", tad patērētājs nav ticis pietiekami informēts. Patērētājiem vajadzētu būt iespējai izprast produkta, ko viņi iegādājas, galvenās īpašības.

Kā valstu iestādes var praksē izmantot Komisijas vadlīnijas?

ES tiesību akti pārtikas jomā sniedz sarakstu ar svarīgāko informāciju, kas ražotājam ir jānorāda uz produktu iepakojuma. Šī svarīgā informācija un pārtikas nekaitīguma standarti ir jāievēro visos gadījumos.

Taču uzņēmumiem pārtikas nozarē arī ir jāatturas no maldinošas prakses piekopšanas, ko reglamentē ES direktīva par negodīgu komercpraksi (DNKP).

Vadlīniju mērķis ir atvieglot spēkā esošo ES tiesību aktu praktisko piemērošanu un tās sniedz vienotas izmeklēšanas pamatnostādnes, lai palīdzētu izpildiestādēm veikt novērtējumu. Tās palīdzēs uzņēmumiem ieviest skaidrību savā tirgvedības stratēģijā.

Produktu atšķirību piemēri

- Kafijas zīmols pārdod kafiju ar mazāku kofeīna saturu un lielāku cukura daudzumu divās valstīs, izmantojot vienādu zīmolu
- Saldēti zivju pirkstiņi satur mazāk zivju dažādās valstīs, kaut arī tiek tirgoti pamatā vienādā iepakojumā
- Ledus tēja dažās valstīs satur mazāk cukura, bet tā vietā – mākslīgos saldinātājus

Vadlīnijās ir iekļauta shēma, kurā izskaidrots, kā novērtēt potenciāli negodīgu darījumdarbības praksi:

Komisijas darbību piedāvājums

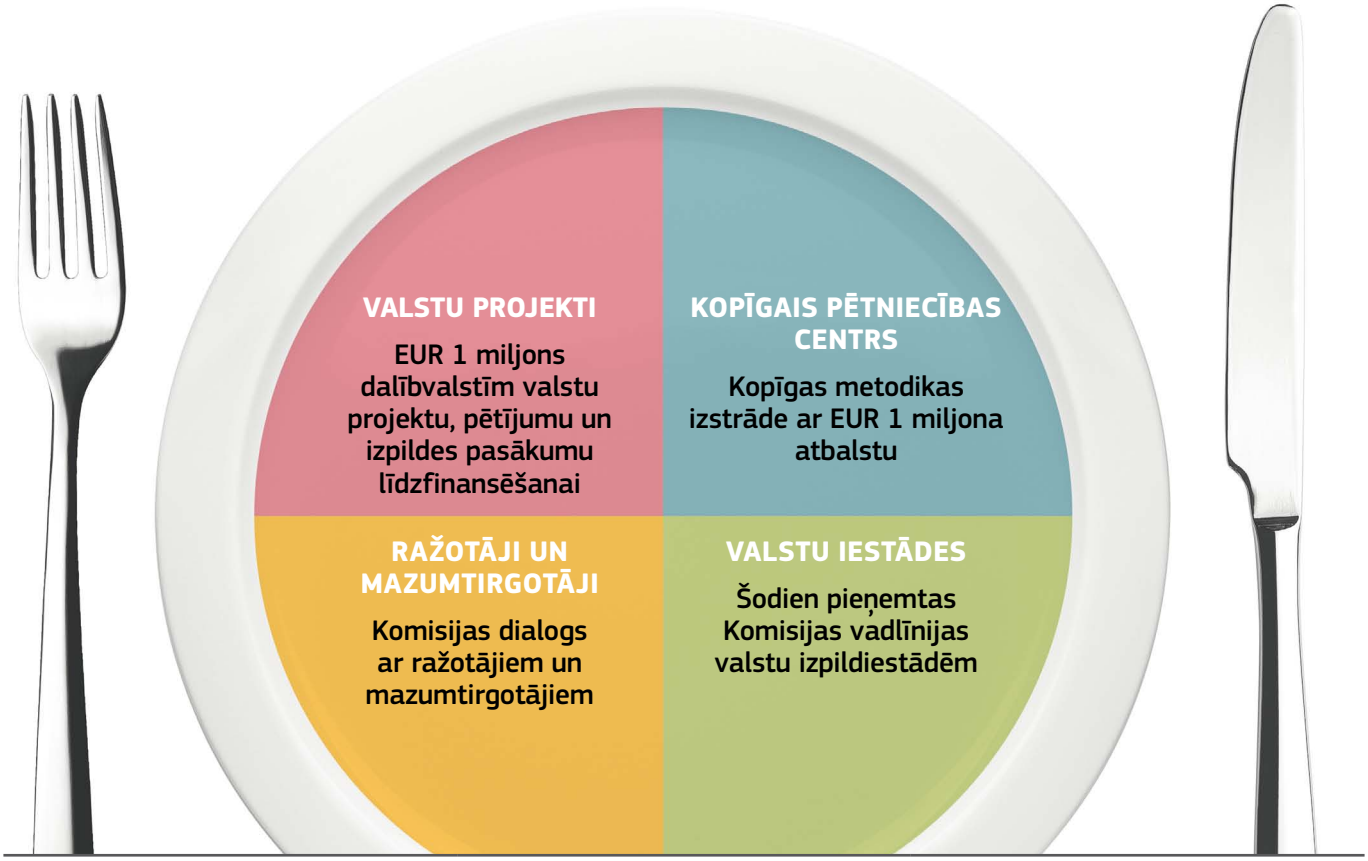

Darbība	Paveiktais	Turpmākā rīcība
Valstu projekti	2017. gada 30. novembris – pašreizējā aicinājuma iesniegt priekšlikumus termiņš	Valstu iestādes ierosina projektus un izvērš tos turpmāko 3 gadu laikā (līdzekļu darbības termiņš)
Komisijas Kopīgā pētniecības centra (KPC) saskaņotā testēšanas pieeja	2017. gada septembris – KPC tikšanās ar to laboratoriju pārstāvjiem, kurās tika veikti testi Slovākijā, Čehijas Republikā, Ungārijā, Slovēnijā un Polijā (Polija vēl nav veikusi izpēti)	2017. gada oktobris – divējādas kvalitātes pārtikas tīkla izveidošana, ietverot valstu iestāžu, patērētāju un rūpniecības apvienību pārstāvjus; 2018. gada sākums – vadlīnijas ir pieejamas saskaņotajai testēšanas pieejai
Sadarbība ar ražotājiem un mazumtirgotājiem	2017. gada jūnijs – augsta līmeņa forums pārtikas apgādes ķēdes labākai darbībai; komisāres Jourovas regulāras sanāksmes ar rūpniecības nozares pārstāvjiem	Turpinās augsta līmeņa foruma diskusijas par rūpniecības apņemšanos nodrošināt patērētājiem pārredzamību pārtikas kvalitātes jomā
Vadlīnijas valstu iestādēm	2017. gada septembris – vadlīniju pieņemšana	Komisija popularizē vadlīnijas iestāžu vidū un palīdz tām šo vadlīniju īstenošanā